

Inhoud

Proloog 9

Spelen 19

Feest 31

Vader en dochter 49

Vijfenzestig 55

De zwerver 59

Het einde 71

Een nacht 79

Moeder 85

Afscheid 93

Man alleen 97
Zesenzestig 99

Moment voor de slaap 105
In bed 107
Het was hun huis 115
Familie 123
Vriendinnen 139

Crime Passionel 147
Moment voor de slaap 155
Waar ze was 157
Zevenenzestig 167

Het begin 173

Proloog

Dat gaat zo. De mens ligt in bed, lekker warm onder dekens. Ogen zijn dicht, borst gaat gelijkmatig op en neer. De mens is klein in zijn dromen en gloeit totdat hij ontwaakt. Wakker worden is niet leuk, liever blijft hij liggen waar hij zich veilig voelt. Zijn oogleden trillen van het licht. De dekens die net nog voelden als een warm huisje laten nu kou door. Ochtendkou. De mens krabt zich en knijpt zijn ogen tot spleetjes. Een wit papier met zwarte letters valt en verdwijnt geruisloos onder het bed. De mens huilt zonder te weten waarom; zijn lijf voelt ongeborn, ledematen liggen in rare hoeken om hem heen alsof ze hem niet toebehoren. Manmoedig wrijft hij het water uit zijn ogen en duwt het beddengoed van zich af, kou neemt toe. Zijn maag maakt geluiden die hij niet kent. Zou dat honger zijn? Poepen moet hij ook. Iets ergens diep in zijn buik – het lijkt wel een andere dan de buik die om eten knort – drukt als een dier tegen zijn anus. De mens houdt zijn adem in. Laat een scheet. Poept in bed. Wordt nieuwsgierig en grijpt in de lucht om zich heen. De lamp aan het plafond lijkt een discobol.

Inmiddels kan hij zich omdraaien. Zijn eigen tenen aanraken. Dat bewegen maakt hem warm en vrolijk, hij trapelt in de lucht en draait zich steeds behendiger op zijn zij. De ruimte waarin hij zich bevindt is leeg en licht, hij hoort lawaai. De mens weet niet waar dit vandaan komt: van auto's die toeteren, nieuwe bebouwing die oprijst, mensen die naar elkaar schreeuwen. Maar ergens in zijn hoofd, de plek van de gedachten, bedenkt hij dat hij maar beter snel aan deze wereld kan wennen.

Nu kan hij lopen. Eerst houdt hij zich nog vast aan de bedrand, maar nog geen minuut later loopt hij rond alsof alles speciaal voor hem is gemaakt. Hij stampvoet over het rafelige tapijt en rukt de gordijnen van de roede. Vanuit het brein worden neurotransmitters verzonden die zijn spieren laten werken. Zijn benen trillen onwennig, maar de hersenen zeggen: lopen moet je! Hij weet niets meer van gisteren en over morgen denkt hij niet na. Hij klapt in zijn handen en rent rondjes totdat hij alles ziet draaien en neerploft op zijn billen.

Daar, op de grond, begint de mens geluid te maken. Eerst komen er schorre klanken uit zijn keel, niet veel later vormen die zich tot ronde melodieën. Weer vliegen neuronen door zijn hersenen, dit keer op zoek naar woorden. Klanken worden combinaties, woorden bedacht door mensen van vroeger van wie hij niets weet. Binnen het uur, daar op de

grond, leert hij onze taal. Hij leert over interpunctie, over hoofdletters, persoonsvormen en werkwoorden. Alle subtiliteiten, alle nuances die kleur of nadruk geven. Hij geeft lezingen, spreekt zalvend over pijnlijke onderwerpen, ontwikkelt gevoel voor sarcasme en begrijpt het verschil tussen vragen en commanderen. Hoe hij op de woorden komt snapt hij niet, maar de taal ontstaat in zijn hoofd.

Waar is zijn bril? Zijn opschrijfboekje? Hij moet aan het werk.

De mens bestudeert de bouwwijze van de ruimte waarin hij zich bevindt. Muren aan alle zijden, een vloer en een plafond. Het gewicht van de skeletconstructie, een raamwerk bestaande uit beton en hout, wordt via de dragende wanden naar de fundering geleid. De lichtinval is optimaal door de grote raampartijen aan de voorkant van het pand. De mens maakt een inschatting van de groeimogelijkheden. Er kunnen gipsmuren in de ruimte geplaatst worden, waardoor meer mogelijkheden ontstaan voor afzonderlijke activiteiten. Een fitnessplek waar mensen kunnen ploeteren voor een strak lijf en een fris gemoed, een uitslaapplek voor ouders met jonge kinderen, een ontbijtplek, een ruzieplek, een feestplek. De mens stroomt over van ideeën, zijn jonge lijf bruist. Ook op persoonlijk vlak ontwikkelt hij zich razendsnel. Hij weet waartoe hij in staat is, heeft zijn verleden geaccepteerd en ziet uit naar de toekomst. Hij zou de wereld over kunnen reizen op zoek naar innerlijke rijkdom; hij zou

kunnen trouwen, kinderen kunnen verwekken, vegetariër kunnen worden, zijn eigen groente kunnen verbouwen in een volkstuin in de buurt. De mogelijkheden stapelen zich op. In zijn kamer voelt de mens zich het gelukte eindresultaat van een eeuwenlange evolutie.

Dan begint hij te twijfelen. Hij heeft de hele dag thee gedronken, maar ziet nu plotseling een koffiezetapparaat staan. Had hij de gordijnen aan de roede moeten laten zitten? Het rubber matje uit het bad moeten trekken? Hij heeft maar één boek gelezen in plaats van honderd. Dat betekent dat hij veel níet weet. Heeft hij wel doorgegeven of hij zijn eieren gebakken wil of gekookt? Vandaag moet hij zijn haren wassen en een schone onderbroek aantrekken, of is dat morgen pas? Is er een morgen? Hij had vandaag veel meer kunnen doen. Het gevoel van oneindigheid heeft plaatsgemaakt voor tijdsbesef. Het is halfvijf en het begint al te schemeren. De winter komt eraan, het wordt sneller donker dan hij hoopte. Hij heeft zich niet gewassen, de keuze tussen bad en douche was te moeilijk. Heeft hij wel alles uit deze dag gehaald? Er was niemand die hem aanspoorde de televisie aan te zetten, en zelf vond hij het lastig te bedenken of hij de stilte plezieriger vond. Er was niemand die hem overhaalde de deur uit te gaan en de onbekende stad in te lopen. Daar zou hij geld aan een zigeunerbandje op het marktplein gegeven hebben, hij had kunnen lachen

met meisjes op hoge hakken en hij zou geweten hebben hoe een broodje rookworst met mosterd smaakt. Niemand heeft hem gezegd dat hij zich tevreden zou voelen als hij terug naar zijn kamer zou lopen, terwijl de zon al laag aan de hemel stond. Niemand heeft hem geholpen. Niemand begrijpt wat hij heeft meegemaakt, niemand begrijpt hoe hij heeft leren praten zonder een gesprek met iemand te voeren. Hij heeft niet getelefoneerd, niet gediscussieerd en geen ruzie gemaakt. Hij heeft leren lopen, maar is de kamer niet uit geweest. Hij kijkt nog een keer naar buiten, naar de verloren dag. Hoe laat zou het zijn?

De mens is moe, zit in bed en kijkt onafgebroken naar de klok. De seconden tikken langzaam weg. Hij is oud, het is laat. Hij schrikt op van een bromvlieg die tegen het hoofdeinde loopt en slaat hem dood. Zijn botten zijn broos en breken terwijl hij het dode beest van zijn kussen schraapt. De vlieg was het enige leven dat hij deze dag heeft gezien. De mens weet niet wanneer hij in slaap zal vallen, hoe hij zal dromen en of hij morgen wakker zal worden. Hij heeft op een vel papier een lijst gemaakt van alle dingen die door zijn hoofd spoken. Met hoekige zwarte letters staat er geschreven dat er een wereld buiten de kamer is. Als iemand hem de kans gaf de dag opnieuw te beleven, zou hij alles anders doen. Hij zou een gekookt ei eten en lang onder een hete douche staan. Hij kijkt op zijn lijstje en schrijft alles op.

Hij herinnert zichzelf: doe alles anders dan vandaag. Dat staat er. In grote letters. GA NAAR BUITEN. Op dat moment overmant hem de slaap. Hoefde dat maar niet, hoefde hij zijn ogen maar niet te sluiten. Nog een laatste keer ademt hij de donkere avond in, voordat hij onder de dekens verdwijnt. Dan weet hij niets meer.

De mens ligt in bed, lekker warm onder dekens. Ogen zijn dicht, borst gaat gelijkmatig op en neer. De mens is klein in zijn dromen en gloeit totdat hij ontwaakt. Wakker worden is niet leuk. Liever blijft hij liggen waar hij zich veilig voelt. Zijn oogleden trillen van het licht. De dekens die net nog voelden als een warm huisje laten nu kou door. Ochtendkou. De mens krabt zich en knijpt zijn ogen tot spleetjes. Een wit papier met zwarte letters valt en verdwijnt geruisloos onder het bed.

Een meisje sluit de deur en zingt.

Oh! Say! Let us fly, dear

Thuis zong moeder wanneer ze 's morgens vroeg de natte was over de waslijn sloeg. Ze zong net zo lang aria's totdat het meisje er wakker van werd. Haar moeder was operazangeres, zong in grote betonnen concertzalen met een strijkorkest achter zich. Het meisje herinnert zich goed de geur van parfum rond moeders hals, haar lippenstift, de glitterjurken die aan de waslijn te drogen hingen.

Where, kid? To the sky, dear

Oh you flying machine

Jump in, Miss Josephine

Het is maandagochtend, het weekend is voorbij. De hotelkamer ruikt naar donker stof, naar oude lichamen die te lang hebben gezeten. Ratten schieten tussen haar benen de gang op, spinnenwebben vol insecten aan het plafond, de lucht in haar neus is zout en muf. Het meisje huppelt naar de gordijnen, schuift ze opzij en klapt de ramen wagenwijd open.

Het is januari, een gure schone wind waait naar binnen. Ze zet de emmer met het speciale groene sopje op de grond en gaat in de stoel voor het raam zitten. Het duurt nog zeker een paar uur voordat de nieuwe gasten arriveren. Het meisje drukt haar gezicht in de wind en zingt.

*Ship ahoy! Oh joy, what a feeling
Where, boy? In the ceiling*

Haar neus wordt koud en haar ogen waaien dicht.

*Ho, High, Hoopla we fly
To the sky so high*

Koude lucht stroomt haar longen in, het meisje voelt haar ingewanden rillen. Ze is vrolijk, zoals altijd in kamer 104. Kamer 104 is haar lievelingskamer. Niet omdat het de grootste is, of de mooiste. De andere kamers hebben bijna allemaal grotere ornamenten, duurder kroonluchters en zachtere handdoeken. Misschien komt het door het uitzicht op de tuin, de stad daarachter, of het feit dat alle meisjes vóór haar deze kamer net zo bijzonder vonden als zij.

Het meisje probeert een paar losse haren terug in haar knotje te duwen. Wat een wind. Haar handen ruiken nog naar bacon en ei. Ze denkt terug aan de vroege ochtend, toen ze ontbijt maakte voor een aantal mannen in dure

pakken. Ze kwam aan hun tafel om het broodmandje bij te vullen, boog voorover en vroeg of de heren nog extra koffie wensten. Toen legde de dikste van het stel een hand op haar billen.

Het meisje haalt een klein plastic kettinghorloge vanonder haar blouse tevoorschijn en glimlacht. Ze moest maar eens beginnen.

Spelen

Johnnie boort zijn nagels in de kozijnen. Door het raam ziet hij het geornamenteerde plafond. Zijn handen glippen weg, het kozijn waaraan hij zich vastklemt is natgeregend en glad. Groen gelakt hout. Beneden waren de voegen tussen de bakstenen nog diep, maar hoe verder hij klimt, hoe minder ruimte er is. Hij draagt bergschoenen. Iowa's. Strak gestrikt zodat de schoenen goed blijven zitten. Er is nog nauwelijks op gelopen. Dat lijkt plezierig, maar in deze omstandigheden zou hij willen dat ze buigzamer waren.

Boven het raam ziet Johnnie de lateien: grote betonnen balken die de gevel ondersteunen en als afdakje dienen. Hij schuift zijn voeten zo ver mogelijk uit een ondiepe spleet tussen de stenen, zet af en grijpt de latei vast. In volle lengte hangt hij nu voor het raam. De kamer is prachtig, precies wat hij zoekt. De twee bedlampjes verspreiden een zwak licht; hij ziet tassen liggen, een laptop op bed, een portemonnee, een bontjas. Hij trekt zich op, zoekt onregelmatigheden in de muur en duwt zichzelf hoger en hoger met de punten van zijn schoenen. Dan bereiken zijn knieën eindelijk het

raamkozijn, zijn spieren trillen van de inspanning. Haaks tussen de gesloten raamdelen steekt hij een schroevendraaier en zet kracht. Zoals altijd geven de ramen gemakkelijk mee, ze klappen naar buiten open. Oppassen dat hij niet alsnog terug de tuin in lazert, en hop, hij staat binnen.

In de hotelkamer hangt de geur van mensen. Gestoomde champignons, een lichte schimmel, zoetigheid. Niet onprettig. Johnnie ziet gebruikte theezakjes rondslingeren, papieren zakdoekjes en een omgekeerde suikerpot zonder deksel. De suiker ligt als sneeuw op de grond. Kledingstukken, een kapotte spiegel. Ruzie? In bed ligt een vrouw te slapen. Verder is de kamer onbevolkt.

Aan de kapstok hangt een bontjas, dezelfde die hem vanaf de dakgoot opviel. De jas is zilver, de kraag is breed en beige gestreept. Johnnie drukt zijn neus erin. Chinchilla. Afkomstig uit het Andes-gebergte, met een heel delicaat vachtje. De meeste chinchilla's zijn bruin van kleur, maar zelfs die zijn zo zeldzaam dat ze niet meer in de vrije natuur te vinden zijn. De vacht ruikt naar honing en zaagsel. Parfum. Johnnie doorvoelt de zijden zakken, bos sleutels, lippenstift. Hij laat de sleutels door zijn handen gaan, acht stuks telt hij. De rafelrandjes schrapen over zijn duim, goed voor de doorbloeding.

Aan een ander haakje hangt een polyester jas waar een portemonnee uit steekt. Mastercard, bibliotheekpas, rijbewijs. Meneer A.H.M. ter Reehorst. In het zijvak zitten

bankbiljetten: vijfenzestig euro in totaal. Een strippenkaart met vijf lege stempelvakjes, een bonnetje van café de Krekel op de Korte Boogstraat. Drie koppen koffie, glazen water en broodjes ossenworst. Ook een bonnetje van een fitness-studio, halfjaarlijkse verlengingskosten. Achter een plastic gaasje de foto van een vrouw. Het lijkt alsof ze haar hoofd omdraait op het moment dat de foto wordt genomen, de natte haren plakken tegen haar gezicht, de ogen staan onrustig. Ze draagt de bontjas die aan de kapstok hangt.

Het is dezelfde vrouw die in bed ligt.

Johnnies maag keert zich om. De spullen, de ruimte, de mogelijkheden. Het maakt hem hebberig en vrolijk. Hij zal deze kamer bezetten. Hij zal zich de meubels toe-eigenen, zich in de jassen hijsen, het eten dat hij vindt verorberen. De vrouw bezitten.

Hij schuift de gordijnen dicht. Een stanleymes ligt op de vensterbank.

In een hoek liggen kleren op de grond. Hij graaft in de berg, stoffige wolken in zijn neus, hij graaft vlugger, nog meer stof tussen zijn vingers, hij zal er toch zeker bijna zijn. Vlugger, een pet, een tuinbroek met roestvlekken, sneller nog, een geruit overhemd, haren, pruiken, laarzen, stof. Thuis hebben ze een tuin met veel planten. Vorige week probeerde hij een heg van coniferen aan te leggen, die de twee uiterste hoeken van de tuin met elkaar zou verbinden. Een natuurlijke

schutting tussen hun tuin en die van de buren. Tussen twee palen had hij een touw gespannen zodat er een rechte lijn ontstond. Hierlangs groef hij een sleuf van veertig centimeter diep, diep genoeg om de dikke kluit waar de coniferen in groeiden, volledig in de grond te laten verdwijnen. De ondergrond moest losgewoeld worden voordat de planten geplaatst konden worden. Hij had uren gespuit en een zak tuinturf, speciaal ontwikkeld om grond extra vruchtbaar te maken, in de sleuf uitgestrooid. Toen begon het gedoe. De naalden prikten in zijn huid, de grond bleek van klei waardoor de kluiten halverwege zijn sleuf bleven steken. Graven moest hij, de sleuf dieper uitgraven voordat hij de coniferen kon planten. Minuten daarna zeeg hij uitgeput neer op de grond, één slappe struik stak uit de sleuf omhoog. Aarde zat overal, zelfs in zijn oren. In de tuindeur stond zijn vrouw te lachen.

Eindelijk heeft hij een zwarte zakdoek te pakken, precies wat hij zocht. Uit het kastje naast de spiegel pakt hij een fles parfum. Met grote scheuten bedruipt hij de zakdoek en loopt naar het bed. Het stanleymes steekt hij in zijn zak.

Daar ligt een laptop. Zonder geluid te maken gaat hij zitten tegen het hoofdeinde, zijn bergschoenen bevullen de lakens. De vrouw naast hem slaapt nog steeds, haar oogleden trillen. De computer staat op stand-by, hij kan er zo in. Documenten flitsen langs zijn ogen. Mappen met namen, dikgedrukte teksten, uitroptekens. 00.00 uur. Johnnie hoort